

ІННОВАЦІЇ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

О.М. Козакова, к. е. н., доцент

І.С. Федосєєва, студентка

Одеський національний політехнічний університет

Активний перехід світової спільноти до інноваційного типу економіки, за якого основна частка ВВП забезпечується виробництвом наукоємної продукції, робить актуальним питання забезпечення сталого розвитку країни, її регіонів та підприємств за рахунок впровадження інновацій.

Сформована наприкінці ХХ століття концепція сталого розвитку передбачає збалансованість розвитку суспільства в соціальному, екологічному та економічному аспектах. Сталий розвиток – це розвиток, що задовольняє всі напрями розвитку суспільства, не загрожуючи можливостям майбутніх поколінь [1]. Сутність його можна звести до балансу між суспільними потребами і можливостями через механізм обмеження у єдиній «соціо-еколого-економічній» системі.

З позиції сталого розвитку інновації розуміються як органічна сукупність результату, процесу та ефекту, пов'язаних зі створенням і поширенням нововведень в різних сферах людської діяльності [2].

Значущість інновацій у формуванні системи сталого розвитку проявляється через їх функції:

- інновації сприяють реалізації закону пропорційності, за якого структура відтворення найбільш точно відповідає рівню наявних потреб суспільства;
- інновації дають можливість розширити коло вироблених товарів і послуг, що сприяє реалізації закону зростання потреб;
- за рахунок інновацій виробництво нової продукції здійснюється з меншими витратами необхідних ресурсів, що створює умови для реалізації закону економії робочого часу;
- інновації як засіб втілення в життя досягнень людського інтелекту ведуть до інтелектуалізації трудової діяльності, підвищенню її наукоємності, що сприяє реалізації законів зростання продуктивності суспільної праці та підвищення ефективності виробництва.

В залежності від виду інновацій та їх спрямованості продукуються соціально-економічні та екологічні зміни на підприємствах, в регіонах та в суспільстві в цілому. Класифікація інновацій в працях вітчизняних та закордонних

науковців є досить різноманітною [2, 3]. Між тим, всі типи та види інновацій можна розглядати через призму формування сталого розвитку.

Ключовою групою в складі інновацій з позиції сталого розвитку є технологічні інновації, які представлені нововведеннями в товари і послуги (інновація-продукт) або в технології (інновація-процес). Вони лежать в основі задоволення зростаючих потреб суспільства, підвищення ефективності виробництва, зміни моделей і поколінь техніки та технологічних способів виробництва [3, с. 22].

Економічні інновації знаходять вираження у використанні більш ефективних форм спеціалізації, кооперування, концентрації, комбінування та диверсифікації виробництва. Вони направлені на зниження виробничих витрат, зростання матеріального стимулювання праці, підвищення мотивації робітників тощо.

Організаційні та управлінські інновації забезпечують більш ефективні методи і форми організації продуктивних сил, проявляються у нових методах і формах планування і прогнозування, контролю за виконанням робіт, засобах обробки інформації і таке інше.

Особливої актуальності у зв'язку з проблемами екології на світовому рівні набувають екологічні інновації. Вони забезпечують більш ефективне використання залучених у виробництво природних ресурсів, більш раціональні методи їх відновлення та збереження.

Соціальні інновації, на наш погляд, охоплюють складові елементи всіх видів інновацій, які сприяють підвищенню рівня та якості життя населення, екологічної стабільності, можливостей формування «розумних потреб» людей, зростання їх інтелекту та самореалізації.

Значущість інноваційної діяльності щодо формування сталого розвитку суспільства підтверджує загальносвітова статистика. Країни, що мають високі показники інноваційної активності, займають лідируючі позиції у глобальному рейтингу за індикаторами сталого розвитку. Так, у 2016 році у трійку лідерів за індексом людського розвитку входять такі країни як Норвегія, Австралія, Швейцарія (Україна серед 188 країн посідає 81-е місце) [4], за індексом екологічної ефективності – Фінляндія, Ісландія та Швеція (Україна на 44-й позиції серед 180 країн) [5], за індексом конкурентоспроможності – Швейцарія, Сінгапур, США (Україна на 85-ому місці серед 138 країн) [6].

Отже, ключовою проблемою формування суспільства сталого розвитку є інноваційна діяльність, що вкрай актуально на сьогодні для України.

Список використаних джерел

1. Декларация Рио-де-Жанейро по окружающей среде и развитию (Встреча на высшем уровне «Планета Земля». Рио-де-Жанейро, 1992) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_455.
2. Митякова О.И. Проблемы устойчивого развития экономики России на основе инновационных преобразований / О.И. Митякова; Нижегород. гос. техн. ун-т им. Р. Е. Алексеева. – Нижний Новгород, 2009. – 244 с.
3. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток підприємства: [підруч.] / Л.І. Федулова, Е.М. Забарна, С.В. Філіппова. – Одеса, ОНПУ: Бондаренко М.О., 2016. – 700 с.
4. Рейтинг ООН за индексом людського розвитку // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.businessz.com.ua/news/27/2121>.
5. The Global Competitiveness Report 2016-2017 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: weforum.org.
6. Україна в рейтингу екологічної ефективності у 2016 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika>.

ПОТОЧНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРЯМОГО ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

*Т. В. Аверіхіна к.е.н.
Н.І. Чабанова, студентка
Одеський національний політехнічний університет*

Нові прямі іноземні інвестиції в країну різко скоротились після початку війни. Попри деяке покращення бізнес-середовища в Україні, політичні проблеми та загрози безпеці запобігають відновленню інвестицій. Головним джерелом довоєнних прямих іноземних інвестицій були офшорні компанії. Значна їх частина мала українське або російське походження. Звісно, через військовий конфлікт інвестиції в Україну будуть стримуватися. Щоб з'явилася ймовірність залучення справжнього іноземного капіталу, треба усунути проблеми які заважали ще задовго до початку конфлікту. Після трагічних подій на Майдані та початку протистояння в Криму і на Донбасі нові прямі іноземні інвестиції в Україну знизились – від \$4,5 млрд у 2013 році до \$410 млн у 2014 році. Основною